

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
«ПСИХОЛОГІЯ СУЧАСНОГО БАТЬКІВСТВА»**

Відомості про викладача

ПІБ	Гальченко Вікторія Миколаївна,
Посада викладача	доцент кафедри дошкільної освіти
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=9j6ssmIAAAJ&hl=uk
Електронна адреса	v.m.halchenko@npu.edu.ua

I. Основна мета навчальної дисципліни

розширити та поглибити знання аспірантів про роль сім'ї у формуванні особистості дитини, ознайомити із методологічними положеннями психології батьківства; розкрити психологічний зміст феномену батьківства та батьківської компетентності; вивчити основні психолого-педагогічні технології супроводу та формування батьківства; обґрунтувати значення батьківської компетентності у розвитку та вихованні дитини.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Рік впровадження	2024
Шифр навчальної дисципліни	СВ 07
Семестр навчання	5

III. Програмні результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти/педагогіки у процесі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики; застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення в галузі освіти й педагогіки.

ЗК 1 Здатність оволодівати загальнонауковими (філософськими) компетентностями, формувати системний науковий світогляд, професійну етику та загальний культурний світогляд завдяки абстрактному мисленню, критичному аналізу, оцінці, синтезу і генеруванню нових та складних ідей.

ЗК 6 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі та наукових установах, планувати й проводити навчальні заняття з використанням компетентнісного підходу, застосовувати знання на практиці.

ЗК 7 Здатність проявляти ініціативу, соціальну відповідальність, мотивувати колектив до спільної мети, ефективно працювати в команді, цінувати різноманітність і мультикультурність, усвідомлювати гендерну рівність та рівні можливості.

ФК 2 Здатність до дослідницького навчання; дотримання етичних принципів у професійній взаємодії; розвиток емпатії та поваги до індивідуальних особливостей інших, міжкультурної толерантності.

ФК 5 Здатність застосовувати ефективні методи та прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів та студентів в закладах загальної середньої освіти та вищої школи; проєктування структури, змісту та процесу проведення лекцій і практично-семінарських занять; навички педагогічного спілкування з учнями та студентами; розвиток вербальної та невербальної комунікації з представниками різних соціальних, вікових, національних та релігійних груп; вирішення педагогічних конфліктів; здатність адаптувати комунікацію до різних цільових аудиторій.

ФК 6 Здатність впроваджувати, удосконалювати та модернізувати виховні системи й технології в закладах загальної середньої освіти та вищої школи; розуміння процесів становлення особистості через виховання і самовиховання; аналіз соціокультурного середовища та особливостей виховання на різних вікових етапах; реалізація ціннісно-смыслового підходу до виховання на засадах полікультурності.

ФК 13 Здатність адаптувати освітній процес та науково-педагогічну діяльність до умов військової агресії; розробка та впровадження ефективних методів дистанційного та змішаного навчання в умовах безпекових обмежень; психолого-педагогічна підтримка здобувачів освіти та колег, які зазнали впливу травматичних подій; створення захищеного та психологічно безпечного освітнього середовища.

ПРН 7 Дотримуватись етичних норм наукової спільноти. Здійснювати відповідальний моральний вибір у професійній діяльності. Усвідомлювати роль викладача у розвитку суспільства та формуванні особистості студента.

ПРН 9 Застосовує інноваційні методи та прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності; проєктує структуру, зміст та процес проведення різних типів навчальних занять; демонструє високий рівень педагогічного спілкування; ефективно використовує вербальну та невербальну комунікацію; конструктивно вирішує педагогічні конфлікти; адаптує комунікацію відповідно до особливостей різних цільових аудиторій.

ПРН 10 Впроваджує, удосконалює та модернізує виховні системи й технології; аналізує процеси становлення особистості через виховання і самовиховання; проводить діагностику соціокультурного середовища та особливостей виховання на різних вікових етапах; реалізує ціннісно-смысловий підхід до виховання на засадах полікультурності.

ПРН 19 Адаптує освітні процеси до умов військової агресії; розробляє та впроваджує психолого-педагогічні методи роботи з травмованими учасниками освітнього процесу; інтегрує елементи психологічної підтримки та стресостійкості в освітнє середовище; формує патріотичну свідомість та національну ідентичність у здобувачів освіти; забезпечує безперервність освітнього процесу в кризових умовах.

ПРН 20 Розробляє стратегії відновлення освітньої системи в контексті післявоєнного відродження України; інтегрує міжнародний досвід реконструкції освітньої інфраструктури; впроваджує інноваційні підходи до трансформації освітнього середовища з урахуванням післявоєнних викликів; розвиває міждисциплінарні дослідження з питань відновлення освіти та науки; залучає міжнародну академічну спільноту до процесів відбудови освітньої системи України.

ПРН 22 Формулювати концепцію наукового дослідження та планувати експериментальну роботу. Проводити інформаційний пошук та обробку наукової інформації. Організовувати дослідження педагогічного досвіду. Впроваджувати інноваційні технології в експериментальній роботі.

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Екскурс в психологію сім'ї та сімейних відносин від давнини до наших днів.

Тема 2. Сім'я як соціально-психологічний феномен

Тема 3. Проблеми стабільного шлюбу і сім'ї.

Тема 4. Динаміка сімейних відносин.

Тема 5. Психологія емоційних відносин у сім'ї

Тема 6. сім'я та її вплив на формування особистості дитини.

Тема 7. Психологія батьківства та материнства.

Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до заліку/іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інші містяться на курсі у Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=9272>

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання

Кафедра дошкільної освіти

Педагогічний факультет УДУ імені Михайла Драгоманова,

Гальченко Вікторія Миколаївна, доктор психологічних наук, доцент.

VI. Обсяг навчального навантаження і терміни навчання

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
Рік і семестр навчання	Третій, п'ятий	Третій, п'ятий
Кількість кредитів	3	3
Загальна кількість годин	90	90
Лекційні заняття	20	6
Семінарські заняття	20	6
Самостійна робота	50	78

VII. Політика навчальної дисципліни

ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>).

VIII. Основні інформаційні джерела

1. Біла І.М. Відповідальне батьківство: соціально-психологічні аспекти. Запоріжжя: Гельветика, 2020. 278 с.
2. Гантер Кларк-Філдс. (не)Щасливе батьківство. Чесна книга про виховання дітей. Харків : Віват, 2022. 224 с.
3. Горецька О.В. Психологія сім'ї : навчальний посібник для студентів спеціальності «Практична психологія», «Початкова освіта». Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2015. 216 с.
4. Капська А І., Пеша І. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей: навчальний посібник. Київ : Вид-во Центр навчальної літератури, 2020. 232с.
5. Мелоян А.Е. психологія сім'ї та сімейних відносин: навчальний посібник. Слов'янськ, 2019. 20 с.
6. Пренатальна психологія та психологія батьківства : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. Навчально-методична 9 розробка / уклад. Н. М. Булатевич. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 40 с.
7. Психологія сім'ї : Навчальний посібник. / За заг. Ред. В. М. Поліщука. Суми : Університетська книга, 2020. 282 с.
8. Психологія сім'ї та шлюбу : таблиці, схеми, коментарі: навчально-наочний підручник / за заг. ред. О. М. Цільмак. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 266 с. з іл.
9. Седих К.В. Психологія сім'ї. Навчальний посібник 3-тє видання, стереотипне. Київ : ВЦ "Академія". 2021. 192 с.

IX. Система оцінювання

Поточний контроль	оцінювання на семінарських заняттях, підсумковий тест, виконання індивідуальних завдань. <u>Перезарахування окремих тем або модулів дисципліни за умови підтвердження відповідних навчальних результатів, здобутих у межах неформальної освіти (курси, тренінги, семінари,</u>
-------------------	---

	<i>сертифікати тощо): перезарахування здійснюється на підставі поданої документації, яка підтверджує зміст, тривалість і результати навчання, та після оцінки відповідності компетентностей викладачем курсу або уповноваженою комісією, відповідно до Положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова (https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova).</i>
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>Залік</i>

X. Навчальні ресурси

Основні та додаткові матеріали, необхідні для вивчення навчальної дисципліни, знаходяться в електронному навчальному курсі системи управління навчальними курсами MOODLE:
<https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=9272>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки
Протокол № 10 від 29 травня 2024 року